

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Az attitűdvizsgálatban használt kérdőív (magyar nyelven)

1. Neme: a) Férfi b) Nő

2. Életkora:.....

3. Lakhely típusa?

a) Magyar többségű város

b) Ukrán többségű város

c) Magyar többségű falu

d) Ukrán többségű falu

4. Nemzetisége?

a) Magyar

b) Ukrán

c) Egyéb:.....

5. Anyanyelve?

a) Magyar

b) Ukrán

c) Egyéb:.....

6. Milyen nyelven folytatta eddigi tanulmányait?

Iskolatípus	Magyar	Ukrán	Orosz	Egyéb
Elemi iskola				
Általános iskola				
Középiskola/Szakgimnázium				
Főiskola/Egyetem				

7. Jelenleg milyen szakon tanul a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán?

.....

8. Hányadik évfolyamon tanul?

a) I.

b) II.

c) III.

d) IV.

e) V.

f) VI.

9. Milyen szinten ismeri az alábbi nyelveket saját bevallása szerint?

Nyelvek	Egyáltalán nem	Nem beszélem, de értem	Kicsit beszélem és értem	Többnyire jól beszélem és értem	Nagyon jól beszélem és értem	Anyanyelvi szinten
Magyar						
Ukrán						
Orosz						
Angol						
Német						

10. Melyek a legsikeresebb nyelvtanulási módszerek?

a) Iskolai tanórák

b) Különórák

c) Mobil applikációk

d) Nyelvtanfolyamok

e) Önképző nyelvtanulás

f) Egyéb:.....

11. Jelölje egy 1-től (egyáltalán nem fontos) 5-ig (kiemelkedően fontos) terjedő skálán, hogy az egyes nyelvek ismerete milyen mértékben szükséges a Kárpátalján való boldoguláshoz.

Nyelvek	1	2	3	4	5
Magyar					
Ukrán					
Orosz					
Angol					
Német					

12. Milyen gyakran használja az alábbi nyelveket?

Nyelvek	Soha	Havi egyszer	Heti egyszer	Heti többször	Naponta
Magyar					
Ukrán					
Orosz					
Angol					
Német					

13. Milyen nyelven/nyelveken kommunikál az alábbi személyekkel? Több válasz is adható.

Személyek	Magyar	Ukrán	Orosz	Angol	Német
Édesanya					
Édesapa					
Egyéb rokonok					
Főiskolai tanárok					
Főiskolai csoporttársak					
Bolti eladó Beregszászban					
Bolti eladó szülőhelyén					
Barátok a főiskoláról					
Barátok a szülőhelyéről					

14. Ön szerint „kódváltás” során miket változtatunk? Több válasz is jelölhető.

- a) Nyelveket
- b) Kommunikációs célokat
- c) Nyelvváltozatokat
- d) Közlésformákat
- e) Beszédgyorsaságot
- f) Egyéb:

15. Szokott-e ukrán/orosz eredetű kölcsönszavakat használni a mindennapokban?

- a) Igen
- b) Nem

16. Milyen ukrán/orosz kölcsönszavakat ismer? Soroljon fel néhányat!

.....

.....

17. Tanult már anyanyelvétől eltérő tannyelvű oktatási intézményben?

- a) Igen
- b) Nem

18. Előfordul, hogy ugyanazon beszélgetésen belül különböző nyelveket használ?

- a) Igen, szoktam MAGYAR szavakat használni UKRÁN mondatokban
- b) Igen, szoktam UKRÁN szavakat használni MAGYAR mondatokban
- c) Nem jellemző rám

19. Ha igen, mi volt ennek az oka?

- a) El akartam sajátítani egy másik nyelvet
- b) A szüleim jó ötletnek tartották
- c) Településem közelében nem működött az anyanyelvemmel azonos tannyelvű iskola
- d) Egyéb:

20. Amennyiben Ön magyar anyanyelvű, miért pont a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát választotta, és nem Magyarországon folytatta tanulmányait?

.....
.....

21. Ön szívesebben élne olyan környezetben, ahol EGY nyelv ismerete is elég a mindennapi boldoguláshoz?

- a) Igen
- b) Nem

Indoklás:

22. Melyik nyelvet szeretné magasabb szinten elsajátítani a jelenleginél?

- a) Magyar
- b) Ukrán
- c) Orosz
- d) Angol
- e) Német
- f) Egyéb:

23. Milyen okból szeretné az adott nyelvet jobban beszélni?

.....
.....

24. A kisebbségi nyelvek használatát korlátozó törvények hogyan hatnak a nyelvtanárok munkájára Kárpátalján?

- a) Elengedhetetlenül tudniuk kell ukránul a tanároknak
- b) Egyre kevesebb gyerek szeretne megtanulni magyarul
- c) Minden változatlan marad
- d) Az ukrainai kisebbségek anyanyelvi oktatása meg fog szűnni

Saját vélemény:

25. Részesült-e már hátrányos megkülönböztetésben az alábbi okok miatt?

Okok	Egyszer sem	Ritkán előfordul	Igen, sokszor	Nem emlékszem
Nemzetiség				
Lakhely				
Politikai nézet				
Anyanyelv				
Vallás				
Életkor				

26. Milyen **előnyei** lehetnek annak, ha ukrán tannyelvű iskolába jár a magyar anyanyelvű gyerek?

.....

27. Milyen **hátrányai** lehetnek annak, ha ukrán tannyelvű iskolába jár a magyar anyanyelvű gyerek?

.....

28. Mi motiválhatja a gyerekeket arra, hogy megtanuljanak **ukránul**?

.....

.....

29. Ön szerint a gyerekeknek tanulniuk kell angolul, németül vagy oroszul az iskolában és azon kívül?

- a) Igen, minél több idegen nyelvet el kell sajátítaniuk
- b) Elég az angolt megtanulniuk
- c) Nem, elég számukra az ukrán és a magyar nyelv ismerete
- d) Csak ukránul kell tanulniuk
- e) Csak magyarul kell tanulniuk

30. Különbözik-e valamiben egy kárpátaljai ukrán nyelvtanár feladata egy **kijevi** tanárétól?

- a) Igen
- b) Nem

Ha igen, miben?

Válasz:

31. Különbözik-e valamiben egy kárpátaljai magyar nyelvtanár feladata egy **budapesti** tanárétól?

- a) Igen
- b) Nem

Ha igen, miben?

Válasz:

32. Ön szerint kit tekinthetünk kétnyelvűnek?

- a) Aki legalább két nyelven beszél minimális szinten
- b) Aki legalább két nyelven tud értelmezni közléseket és szövegeket
- c) Aki legalább két nyelven beszél anyanyelvi szinten
- d) Egyéb:

33. Ön két- vagy többnyelvűnek tartja magát?

- a) Igen
- b) Nem

Indoklás:

34. Az egynyelvű vagy kétnyelvű beszélők tudnak szebben magyarul/ukránul?

- a) Egynyelvűek
- b) Kétnyelvűek
- c) Nem lehet különbséget tenni

Egyéb:

35. Hogyan lesz valakiből kétnyelvű ember?

- a) A szülők különböző nyelveket beszélnek
- b) Anyanyelvétől eltérő tannyelvű iskolába íratják be
- c) Önmaga sajátít el új nyelveket
- d) Az iskolában sajátít el új nyelveket a tanórákon
- e) Az állami jogszabályok következtében sajátítanak el nyelveket
- f) Manapság mindenki kétnyelvű
- g) Egyéb:

36. Ön szerint, ha valaki Kárpátalján... (Egy sorba csak egy X-et tehet.)

	könnyen boldogul	gondokkal nézhet szembe	nehezen boldogul
csak magyarul tud, az...			
csak ukránul tud, az...			
csak oroszul tud, az...			

37. A kétnyelvű emberek mindkét nyelven egyformán jól ki tudják magukat fejezni?

- a) Igen, mindkét nyelvet ugyanazon a szinten beszélik
- b) Nem, az anyanyelvüket mindig jobban beszélik
- c) Személyenként változó
- d) Egyéb:

38. Észrevehető valaki beszédén, hogy kétnyelvű?

- a) Igen
- b) Nem

Ha igen, milyen jelek utalhatnak az egyén kétnyelvűségére?

.....

39. Van-e bármilyen hátránya annak, ha valaki kétnyelvű?

- a) Igen
- b) Nem

Hátrányok:

40. Ön szerint melyik nyelvpár ismerete a legelőnyösebb Kárpátalján?

- a) ukrán-magyar
- b) ukrán-angol
- c) magyar-angol

41. Ha a kisgyerek kezdettől fogva két különböző nyelvnek van kitéve, az milyen hatást gyakorol a fejlődésére?

- a) Hátráltatja a beszéd kialakulását
- b) Kevesebb szót fog ismerni mindkét nyelven
- c) Könnyebben elsajátítja mindkét nyelvet
- d) Nyelvi bizonytalanság lép fel
- e) Egyéb:

42. Ha valaki ukrán szavakat használ a **magyar mondataiban**, az Ön szerint...

- a) a kétnyelvűség egyik jele
- b) a kódkeverés egyik jele
- c) a kárpátaljai nyelvjárás egyik sajátossága
- d) humoros hatást kelt
- e) hiányos szókincsre utal
- f) Egyéb:

43. Ha valaki magyar szavakat használ az **ukrán mondataiban**, az Ön szerint...

- a) a kétnyelvűség egyik jele
- b) a kódkeverés egyik jele
- c) a kárpátaljai nyelvjárás egyik sajátossága
- d) humoros hatást kelt
- e) hiányos szókincsre utal
- f) Egyéb:

44. Az etnikailag vegyes házasságokban felnövekvő gyerekek Ön szerint melyik nyelvet fogják jobban elsajátítani?

- a) Az apa nyelvét
- b) Az anya nyelvét
- c) Mindkettőt egyformán
- d) Azt, amelyik megegyezik az iskolája tannyelvével
- e) Saját vélemény:

45. Mennyire jellemző családtagjai vagy barátai körében a kétnyelvűség?

- a) Mindenki magyarul beszél
- b) Mindenki ukránul beszél
- c) Többnyire magyarul beszél mindenki, de az ukránt is használjuk néha
- d) Többnyire ukránul beszél mindenki, de a magyart is használjuk néha
- e) Mindkét nyelvet egyformán használjuk

46. Leendő nyelvpedagógusként, Ön szerint min kellene változtatni az ukrán nyelv oktatásában Kárpátalján, hogy több magyar gyerek beszélje az államnyelvet?

- a) Elavult tankönyvek
- b) A tanárok hozzáállása
- c) Rossz oktatási módszerek
- d) Az ukrán nyelvtanárok nem beszélnek a gyerekek anyanyelvén (magyarul)
- e) Időhiány
- f) Technológiai eszközök hiánya
- g) Egyéb:

47. Mit jelent az additív kétnyelvűség?

.....
.....

48. Ön szerint a kárpátaljai fiatalok jobban beszélnek angolul, mint ukránul?

- a) Igen
- b) Nem

Indoklás:.....

49. Melyik nyelvet választaná anyanyelveként, ha tehetné?

- a) Angol
- b) Ukrán
- c) Orosz
- d) Magyar
- e) Német
- f) Egyéb:.....

2. számú melléklet: A filológus hallgatók által ismert szláv kölcsönszavak

№	Kölcsönszó	Ukrán/orosz megfelelő	Jelentés
1.	<i>apteczka</i>	ukr., or. közny. <i>аптечка</i>	elsősegélydoboz
2.	<i>atesztát</i>	ukr. <i>атестат</i> ; or. <i>аттестат</i>	igazolvány, bizonyítvány
3.	<i>avárijá/avária</i>	ukr. <i>аварія</i> ; or. <i>авария</i>	baleset; gépkocsibaleset
4.	<i>bagázsnyik/bagázs</i>	ukr., or. <i>багажник</i>	csomagtér; csomagtartó
5.	<i>bánka</i>	ukr., or. <i>банка</i>	(befőttes) üveg; palack
6.	<i>batarejka</i>	ukr., or. <i>батарейка</i>	elem, akkumulátor
7.	<i>beszedka</i>	or. közny. <i>беседка</i>	kerti pavilon; filagória
8.	<i>bordácski/bordacsok</i>	ukr., or. <i>бардачок</i>	kesztyűtartó (gépkocsiban)
9.	<i>brát</i>	ukr., or. <i>брат</i>	fiútestvér
10.	<i>brigadéros</i>	ukr., or. <i>бригадир</i>	munkabrigád vezetője
11.	<i>bulocska/bulacska</i>	ukr., or. <i>булочка</i>	zsemle
12.	<i>butyka</i>	ukr., or. <i>будка</i>	bódé, kalyiba
13.	<i>csájnik/csajnik</i>	ukr., or. <i>чайник</i>	teáskanna
14.	<i>dáváj</i>	ukr., or. <i>давай</i>	indulj, gyerünk, nosza
15.	<i>dekret</i>	ukr. <i>декретна відпустка</i> ; or. <i>декретный отпуск</i>	szülési szabadság
16.	<i>diplom</i>	ukr., or. <i>диплом</i>	diploma, oklevél
17.	<i>doverenoszty</i>	or. <i>доверенность</i>	meghatalmazás
18.	<i>dovidka</i>	ukr. <i>довідка</i>	igazolás, jelentés
19.	<i>ekrán</i>	ukr., or. <i>екран</i>	képernyő
20.	<i>elektricska</i>	ukr., or. <i>електричка</i>	villanyvonat
21.	<i>gircsica</i>	ukr. <i>гірчиця</i> ; or. <i>горчица</i>	mustár
22.	<i>grafik</i>	ukr. <i>графік</i> ; or. <i>график</i>	menetrend, ütemterv
23.	<i>grecska</i>	ukr., or. <i>гречка</i>	tatárka, hajdinakása
24.	<i>gripp</i>	ukr. <i>грип</i> ; or. <i>грипп</i>	influenza
25.	<i>gruppa</i>	or. <i>группа</i>	csoport
26.	<i>hrivnya</i>	ukr. <i>гривня</i>	Ukrajna hivatalos pénzneme
27.	<i>kopek/kopijka</i>	ukr. <i>копійка</i> ; or. <i>копейка</i>	fémpénz, váltópénz
28.	<i>korobka</i>	ukr., or. <i>коробка</i>	doboz, tojástartó
29.	<i>korocse/károcse</i>	ukr. <i>коротше</i> ; or. <i>короче</i>	röviden, rövidebben

30.	<i>krán</i>	ukr., or. <i>кран</i>	emelődaru, toronydaru
31.	<i>kriska/kréska</i>	ukr. <i>кришка</i> ; or. <i>крышка</i>	fedő (üvegedényen)
32.	<i>lozska</i>	ukr., or. <i>ложка</i>	kanál
33.	<i>májka</i>	ukr., or. <i>майка</i>	trikó; sportmez
34.	<i>marsutka</i>	ukr., or. közny. <i>маршрутка</i>	iránytaxi
35.	<i>medszesztra</i>	ukr., or. (медична) <i>сестра</i>	nővér
36.	<i>milic/milicia</i>	ukr. <i>міліція</i> ; or. <i>милиция</i>	rendőrség
37.	<i>nákáz</i>	ukr., or. <i>наказ</i>	utasítás, rendelkezés
38.	<i>obsi</i>	or. <i>общежитие</i> (rövv.)	diákotthon, munkásszálló
39.	<i>ocsered/ocseret</i>	or. <i>очередь</i>	sor, sorrend
40.	<i>pápka</i>	ukr., or. <i>папка</i>	mappa, irattartó
41.	<i>paszport/pászpport</i>	ukr., or. <i>паспорт</i>	személyigazolvány
42.	<i>pelmenyi</i>	ukr. <i>пельмені</i> ; or. <i>пельмени</i>	húsos derelye
43.	<i>perevod</i>	or. <i>перевод</i>	fordítás; áthelyezés; átutalás
44.	<i>perevodcsik</i>	or. <i>переводчик</i>	tolmács, fordító
45.	<i>plán</i>	ukr., or. <i>план</i>	terv, tervezet
46.	<i>plávki</i>	ukr., or. <i>плавки</i>	úszónadrág, fürdőgatya
47.	<i>povesztka</i>	or. <i>повестка</i>	katonai behívó
48.	<i>povorotnyik/povorot</i>	ukr., or. <i>поворотник</i>	indexlámpa
49.	<i>pricep</i>	or. <i>прицеп</i>	pótkocsi
50.	<i>prikol</i>	or. <i>прикол</i>	vicces, mókás
51.	<i>rozklád</i>	ukr. <i>розклад</i> ; or. <i>расклад</i>	menetrend, ütemterv
52.	<i>sifer</i>	ukr., or. <i>шифер</i>	pala
53.	<i>stráf</i>	ukr., or. <i>штраф</i>	bírság
54.	<i>szemecski</i>	or. <i>семечки</i>	magvak, napraforgómag
55.	<i>szitka</i>	ukr. <i>сітка</i> ; or. <i>сетка</i>	háló; hálóból készült tasak
56.	<i>szkoccs</i>	ukr., or. <i>скотч</i>	ragasztószalag, cellux
57.	<i>szok/szakk</i>	or. <i>сок</i>	gyümölcsből készült üdítő
58.	<i>szosziszki/szosziszka</i>	ukr., or. <i>сосиски</i>	virsli; hústermék
59.	<i>szprávkva</i>	or. <i>справка</i>	igazolás; érdeklődés
60.	<i>sztipi</i>	ukr. <i>стипендія</i> ; or. <i>стипендия</i>	ösztöndíj (diáknyelv)
61.	<i>sztolova</i>	or. <i>столовая</i>	ebédlő, étkeзде
62.	<i>sztudenszkij</i>	ukr. <i>студентський квиток</i>	diákigazolvány

63.	<i>szvetafor/szvitlofor</i>	ukr. <i>світлофор</i> ; or. <i>светофор</i>	közlekedési lámpa
64.	<i>trivoga/trivoha</i>	ukr. <i>тривога</i> ; or. <i>тревога</i>	(légvédelmi) riadó
65.	<i>tumbocska</i>	ukr., or. <i>тумбочка</i>	éjjeliszekrény
66.	<i>tupoj</i>	or. <i>тупой</i>	buta
67.	<i>turnyik</i>	ukr., or. <i>турник</i>	nyújtó, húzódzkodó rúd
68.	<i>tyipá</i>	ukr. nyelvjárási <i>mína</i>	izé
69.	<i>váfli</i>	ukr., or. <i>вафля</i>	ostya(szelet)
70.	<i>vobse/vopse</i>	or. <i>вообще</i>	általában; egyébként
71.	<i>vojenkomát</i>	or. <i>военкомат</i> «военный комиссариат» (mozaikszó)	hadkiegészítő parancsnokság; sorozási hely
72.	<i>vsze</i>	ukr., or. <i>все</i>	kész; minden, mindegyik
73.	<i>zápász</i>	ukr., or. <i>запас</i>	pótalkatrész; készlet
74.	<i>záprávká</i>	ukr., or. <i>заправка</i>	benzinkút, tankoló
75.	<i>znájes</i>	ukr. <i>знаєш</i> ; or. <i>знаешь</i>	tudod (szleng)
76.	<i>zturnál</i>	ukr., or. <i>журнал</i>	napló; osztálykönyv

3. számú melléklet: A filológus hallgatók által ismert magyar/angol kölcsönszavak

№	Kölcsönszó	Magyar/angol megfelelő	Jelentés
1.	<i>афоня</i>	magy. <i>áfonya</i>	apró bogyójú cserje
2.	<i>біциклі</i>	magy. <i>bicikli</i>	kétkerekű jármű, kerékpár
3.	<i>бограч</i>	magy. <i>bogrács</i>	szabadtűzi főzőedény
4.	<i>боксері</i>	magy. <i>bokszer</i>	alsónadrág, bokszeralsó
5.	<i>бундашкенєр</i>	magy. <i>bundáskenyér</i>	tojásban forgatott és olajban kisütött kenyérszeletek
6.	<i>вайленс</i>	ang. <i>violence</i>	erőszak
7.	<i>варош</i>	magy. <i>város</i>	település
8.	<i>гаджет</i>	ang. <i>gadget</i>	eszköz, készülék, kütyü
9.	<i>гуляш</i>	magy. <i>gulyás</i> ; ang. <i>goulash</i>	gulyásleves
10.	<i>газда</i>	magy. <i>gazda</i>	tulajdonos, főnök, birtokos
11.	<i>дедлайн</i>	ang. <i>deadline</i>	határidő
12.	<i>донатити</i>	ang. <i>to donate</i>	adományozni, adakozni
13.	<i>емелет</i>	magy. <i>emelet</i>	épület egy szintje
14.	<i>імідж</i>	ang. <i>image</i>	kép, arculat, külalak
15.	<i>йов</i>	magy. <i>jó</i>	helyes, kedvező, megfelelő
16.	<i>кедвешкий</i>	magy. <i>kedves</i>	rendes, odafigyelő
17.	<i>керт</i>	magy. <i>kert</i>	földterület a ház mögött
18.	<i>комп'ютер</i>	ang. <i>computer</i>	számítógép
19.	<i>конектитися</i>	ang. <i>to connect</i>	kapcsolódni, összekapcsolni
20.	<i>краш</i>	ang. <i>crush</i>	imádott személy (szleng)
21.	<i>крінж</i>	ang. <i>cringe</i>	kínos, zavarba ejtő (szleng)
22.	<i>крумплі</i>	magy. <i>krumpli</i>	burgonya, pityóka
23.	<i>легінь</i>	magy. <i>legény</i>	fiatal, nőtlen férfi
24.	<i>лечо</i>	magy. <i>lecsó</i>	magyar ételtípus
25.	<i>лук</i>	ang. <i>luck</i>	szerencse
26.	<i>окей</i>	ang. <i>okay</i>	rendben, jól van (szleng)
27.	<i>палачінта</i>	magy. <i>palacsinta</i>	lapos, kerek tésztaféle
28.	<i>паприка</i>	magy. <i>paprika</i>	fűszernövény; zöldség
29.	<i>паприкаш</i>	magy. <i>paprikás</i>	magyar nemzeti étel

30.	<i>папуч</i>	magy. <i>papucs</i>	otthoni, kényelmes lábbeli
31.	<i>рендешкий</i>	magy. <i>rendes</i>	kedves, jól nevelt
32.	<i>табла</i>	magy. <i>tábla</i>	négyszögletű fekete falap, amire krétával lehet írni
33.	<i>фейк</i>	ang. <i>fake</i>	hamis, nem valódi
34.	<i>фідбек</i>	ang. <i>feedback</i>	visszacsatolás, reakció
35.	<i>френд</i>	ang. <i>friend</i>	barát
36.	<i>хайп</i>	ang. <i>hype</i>	felhajtás, reklám
37.	<i>хейт</i>	ang. <i>hate</i>	utálat, gyűlölet
38.	<i>чат</i>	ang. <i>chat</i>	beszélgetés (online)
39.	<i>юзати</i>	ang. <i>to use</i>	használni